

Коваль А.В.

студентка;

Дорда В.О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
Сумський державний університет*

ТРУДНОЩІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СЛЕНГУ

Сленг є своєрідним індикатором змін у суспільстві, що реагує на новітні тенденції та явища, відображає суспільно-культурний фон окремо взятої епохи, який розуміють у повній мірі лише її представники.

За сучасного рівня глобалізації, інтеграції та постійного збільшення ролі англійської мови у світовій спільноті сленг є невід'ємною частиною інформаційного потоку та формує відповідний пласт англомовної лексики, що згодом проникає й у інші мови через медійний простір та Інтернет. Саме тоді і виникає проблема перекладу сленгових одиниць.

Дослідження сленгу в умовах сучасного технологічного розвитку є, безперечно, актуальним, оскільки соціолект є не усталеним, а постійно змінним мовним явищем. Сленгізми, які певний час знаходилися у широкому вжитку і були всім зрозумілі, зараз поступово зникають з мови, витіснені іншими поняттями, що відображають новоутворені реалії. Молодь активно відкидає застарілу лексику і замінює її новою згідно з суспільними тенденціями. За допомогою мас-медіа та мережі Інтернет починає розвиватися особливе комунікативне середовище, що приносить з собою нові форми існування мови, способи спілкування, стереотипи мовної поведінки, які є новим пластом для наукових досліджень.

Різні аспекти молодіжного соціолекту вивчалися такими дослідниками як Е. Патрідж [1], О. Чередниченко [2], В. Балабін [3] та інші, але, як уже зазначалося вище, через постійну змінюваність використовуваних лексичних одиниць розмовного варіанту мови, який використовується для спілкування у повсякденному житті, вони потребують постійного дослідження. Сленг як перекладознавча проблема також не залишився без уваги, це питання досліджували такі науковці як І. Бик [4], О. Лапова [5], Т. Холстїніна [6] та інші.

Спробуємо розглянути проблеми перекладу англомовного сленгу на українську мову.

Основні труднощі під час перекладу сленгу можуть виникати з таких причин:

1) Якщо англомовний сленгізм має два або більше значень, які варіюються відповідно до того хто, за яких умов і коли вживає це слово, то перекладач має звернути особливу увагу на вибір правильного значення. Наприклад, слово *benjamins* може означати «100-доларові купюри», е.г. «*It's all about the benjamins!*». Ще одне значення, яке може мати цей сленгізм – це «жіночі груди», е.г. «*Hey man, check out the benjamins on Lucy*» [7].

2) Якщо англомовний сленгізм виражає поняття чи реалію, не властиву українській мові. Наприклад, у реченні «*She's campused and can only go to the library*» слово *campused* означає територію, обмежену кампусом (тобто університет з його учбовими корпусами, студмістечком, торговими точками та ін). Таке поняття не могло виникнути в українській мові, тому його не можна перекладати українським відповідником із вужчим значенням «студмістечко». У данному випадку доцільно буде перекласти речення як «*Їй заборонено залишати територію кампусу, тому вона може ходити лише до бібліотеки*» [8].

3) Якщо англомовний сленгізм укорінився в українській мові, то виникає питання, чи доцільно перекладати його характерним українським відповідником або транслітерувати.

Наприклад, американський сленгізм *hater* (людина, яка ненавидить всіх і вся) можна перекласти українським відповідником «ненависник», або транслітерувати як *хейтер*. Варіант перекладу необхідно обирати в залежності від контексту, *e.g.* «*Haters gonna hate*» можна перекласти як «*Нехай ненависники ненавидять*» [7]. Термін *хейтери* найчастіше зустрічається в Інтернеті, особливо серед молодіжних субкультур, *e.g.* «*Those «My little pony» haters are absolutely uneducated*» можна перекласти як: «*Ці хейтери мультфільму «Мій маленький поні» абсолютно неосвічені*» [9].

4) Якщо сленгізм є застарілим і залишився в пам'яті людей як мовна прикмета часу. Е. Партридж говорить, що кожне покоління має свій сленг, тому перекладач повинен підібрати еквівалент відповідно до історичного періоду, з яким оригінал асоціюється у носіїв мови, щоб передати колорит історичної епохи [1, с. 8]. Наприклад, сленгізм *doughboys* перекладається як «піхотинці» та асоціюється у американців із періодом громадянської війни. Крім того, загальновідомі сленгізми у різні періоди свого існування набували різних значень. Це явище має назву «прихована омонімія». Наприклад, в 30-ті роки словосполучення *fast track* позначало бігову доріжку на іподромі, а в 70-ті вживалося в значенні «конкуренція, боротьба», пізніше позначало «скорочений курс навчання в університеті або коледжі», а сучасне його значення «комп'ютеризована система паспортного контролю в аеропортах» [10].

У світлі нашого дослідження варто згадати слова відомих лінгвістів. О. І. Чередниченко вважає, що «у плані забезпечення міжкультурної комунікації творча діяльність перекладача буде спрямована на примирення двох суперечливих тенденцій: збереження мовної норми рецептивної культури у перекладі, з одного боку, та її гармонізацію з нормою оригіналу як феномена вихідної культури, з іншого» [2, с. 485].

І. С. Бик виділяє у своєму дослідженні такі способи перекладу, які також можна застосовувати до сленгу [4]:

1) знаходження еквіваленту, тобто рівнозначного відповідника певному слову в іншій мові. У такий спосіб зазвичай перекладаються стійкі та фразеологічні сполучення; *e.g.* *Banana oil* доцільно перекласти як «нісенітниця» [11];

2) знаходження аналогу, тобто одного з можливих синонімів. Вибір конкретного перекладного аналогу здійснюється виходячи з контексту, для цього необхідно вміти обрати один синонім, що найбільше підходить у всіх аспектах, і який не завжди можна знайти у словнику; е.г. слово *kid* можна перекласти як «приятель, браток, мала» в залежності від контексту [12];

3) описовий переклад, тобто коли замість слова вживається його пояснення. Така інтерпретація слова застосовується, коли у словниковому складі цільової мови нема ні еквіваленту ні аналогу слова чи словосполучення оригіналу е.г. *Lobster shift* буквально перекладається як «зміна омарів», вживається в журналістському слензі для позначення нічної зміни [12].

Для перекладу неологізмів, соціокультурних реалій та сленгу, до яких в цільовій мові не можна знайти відповідної лексичної одиниці використовується, як правило, транслітерація, транскрипція та калькування [6].

Отже, основні труднощі під час перекладу сленгу становить передача емоційно-експресивного забарвлення та необхідність збереження стилістичного відтінку. Для того, щоб досягти адекватного та правильного перекладу необхідно ретельно дослідити відповідний шар лексики та проглянути всі можливі варіанти для досягнення найвищого рівня точності перекладу.

Список використаних джерел:

1. Partridge E. *Slang Today and Yesterday* // London, 1979. – 562 p.
2. Чередниченко О. І. Міжкультурні аспекти перекладу // Мовні і концептуальні картини світу: Мови, культури та переклад у контексті Європейського співробітництва. – Зб. наук. праць. – К.: Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. – С. 485-489.
3. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу // К.: Логос, 2002. – 315 с.
4. Бик І. С. Теорія і практика перекладу // Львів: ЛНУ ім. І. Франка, – 2005. – 240 с.
5. Лапова Е. В. О молодежном жаргоне // Минск: МГПИИЯ им. М. Тареза, 1990. – № 10. – С. 54-59.
6. Холстинина Т. В. Американский сленг в художественном тексте и проблема его передачи на русский язык. Автореферат диссертации – М., 2007.
7. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lingvistov.ru/english-modern-slang-expressions/>
8. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://slovar-vocab.com/english-russian/new-modern-colloquial-dictionary/campused-1385148.html>
9. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://что-ето-такое.ru/hater>
10. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://rus-eng.com/anglo_russkiy_ekonomicheskij_slovar/page/fast_track.25011
11. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lovelylanguage.ru/speaking/video/702-phrase-list>
12. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://poliglotus.narod.ru/book02_09.html